

[Time: 3 Hours]

[Marks : 100]

- N.B.** 1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate full marks.
3. Draw diagrams and charts whenever necessary.

Q.1 a) Select the most appropriate answer from the option given below. 10
(Any Ten out of Twelve)

- 1) ----- is a system for taking people or goods from one place to another.
a) Transportation b) Communication c) Servicing d) All the above
- 2) ----- Factors influencing the cost of transportation.
a) Supply b) Demand c) Both supply and Demand
d) Cost of land
- 3) ----- is the most flexible type of transportation service.
a) Roadway b) Railway c) Waterway d) Airway
- 4) ----- transportation system that requires a low initial investment.
a) Roadway b) Railway c) Waterway d) Airport
- 5) In the ----- year the PMGSY aims to connect all villages under population of 500.
a) 2003 b) 2004 c) 2005 d) 2007
- 6) The current road length in India is in ----- position in the world.
a) 1st b) 2nd c) 3rd d) 4th
- 7) The current highway development works in India are undertaken by----- Authority.
a) NHAI b) Govt. of India c) State governments d) NHDP
- 8) The first 20 year development plan is also called ----- road plan.
a) Nagpur road plan b) Lucknow road plan c) Bombay road plan
d) Delhi road plan
- 9) The east west corridor of National highway connects ----- of the cities.
a) Delhi-Bombay b) Bombay-Madras c) Kolkata-Vadodara
d) Porbandar- Silichar
- 10) Primary system of roads consists -----.
a) National highway b) Expressway c) National highway and Expressway
d) State highway

11) In ----- year Indian Railways provide internet service in trains

- a) January 26, 1998 b) October 1, 2002 c) April 1, 2003
d) May 1, 2003

b) State whether the following statement are True or False. 10

(Any Ten out of Twelve)

- 1) Street parking means the vehicles are parked on the sides of the street.
- 2) In Ro-Ro service loaded road vehicles are carried on top of railway freight vehicles.
- 3) The famous port on Mangalore Coast is Kandla.
- 4) Roads are nerves of the country.
- 5) There are two head quarters of railway zones located in Mumbai.
- 6) 7,259 Km. Is the length of Maharashtra Coast.
- 7) The validity of PUC for a new car is 1 year from the date of registration.
- 8) Roha is the first Konkan Railway train on the completed track was flagged off.
- 9) Parking is a space where vehicles can placed unoccupied.
- 10) The first metro service was inaugurated in Kolkata in 1984.
- 11) Railways are difficult to construct in hill mountainous area.
- 12) Vishakhapatnam is an important port located on eastern coast of India.

Q.2 Answer any two out of following three questions. 15

- a) What are the elements of transport? Attempt a comparative analysis of their significance with reference to different transport mode.
- b) Attempt a comparative analysis the 'Way' elements of all mode of transport.
- c) Explain the characteristics of water transport.

Q.3 Answer any two out of following three questions. 15

- a) Explain significance of connectivity and accessibility in establishment of transport network.
- b) Explain in brief organisation structure of Indian Railway.
- c) Differentiate between passenger terminal facilities required at railway station and at bus station.

Q.4 Answer any two out of following three questions. 15

- a) Explain concept of feeder roads and its importance in detail.
- b) What do you mean by discriminatory pricing? Explain in brief.
- c) Discuss in brief the traffic problems faced by metropolitan cities in India.

Q.5 Answer any two out of following three questions. 15

- a) What factors are taken into consideration while framing multimodal transport System for urban area. Explain in detail.
- b) Explain in detail role of containerization in shipping.

c) Discuss the regulation for inter-model competition.

Q.6 Write short notes on any Four of the following.

20

- a) Pollution Under Control Certificate Agency
- b) Types of parking
- c) Transport as public utility service
- d) Ro-Ro service
- e) Air Pollution in Indian Metropolises
- f) Modes of transport network

[वेळ: ३तास]

[गुण: १००]

- सूचना: १) सर्व प्रश्न अनिर्वाय आहेत.
२) उजवीकडील दर्शविलेले अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
३) आवश्यक तेथे आकृत्या व तक्ते काढा.

प्रश्न १. अ) दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. (बारा पैकी कुठलेही दहा) १०

- १) ----- ह्या प्रणालीमुळे मनुष्य किंवा माल एका ठिकाणाहून दुसऱ्या ठिकाणी जातात.
अ) वाहतूक ब) संप्रेषण क) सेवा ड) वरील सर्व
- २) ----- हा घटक वाहतूक खर्च प्रभावित करतो.
अ) पुरवठा ब) मागणी क) दोन्ही पुरवठा व मागणी ड) जमिनीची किंमत
- ३) ----- हि सर्वात लवचिक वाहतूक सेवा आहे.
अ) रस्तेमार्ग ब) लोहमार्ग क) जलमार्ग ड) हवाईमार्ग
- ४) ----- ह्या वाहतूक प्रणालीची प्रारंभिक गुंतवणूक कमी असते.
अ) रस्तेमार्ग ब) लोहमार्ग क) जलमार्ग ड) हवाईमार्ग
- ५) ----- ह्या वर्षी प्रधानमंत्री ग्राम सडक योजने नुसार ५०० लोकसंख्या असलेले गावे जोडणे हा उद्देश होता.
अ) २००३ ब) २००४ क) २००५ ड) २००७
- ६) भारताची सदय रोडची लांबी हि जगाच्या ----- स्थानावर आहे.
अ) पहिल्या ब) दुसऱ्या क) तिसऱ्या ड) चौथ्या
- ७) भारताच्या सदय महामार्ग विकास कार्ये प्राधिकरण हे ----- करत आहे.
अ) एन. एच. ए. आइ. ब) भारत सरकार क) राज्य सरकार ड) एन. एच.डी.पी.
- ८) प्रथम २० वर्षीय रोड डेव्हलपमेंट योजनेला ----- म्हणतात.
अ) नागपूर रोड योजना ब) लखनऊ रोड योजना क) बॉम्बे रोड योजना
ड) दिल्ली रोड योजना
- ९) ईस्ट वेस्ट कॉरिडॉर राष्ट्रीय महामार्ग हे ----- शहरांना जोडतात.
अ) दिल्ली-बॉम्बे ब) बॉम्बे-मद्रास क) कोलकत्ता-वडोदरा ड) पोरबंदर-सिलिचार

१०) प्राथमिक रोड प्रणाली मध्ये ----- समाविष्ट करतात.

- अ) राष्ट्रीय महामार्ग ब) एक्सप्रेसवे क) राष्ट्रीय महामार्ग व एक्सप्रेसवे
ड) राज्य महामार्ग

११) ----- वर्षी भारतीय रेल्वेने इंटरनेट सेवा रेल्वेमध्ये चालू केली.

- अ) जानेवारी २६, १९९८ ब) ऑक्टोबर १, २००२ क) एप्रिल १, २००३
ड) मे १, २००३

ब) खालील विधाने चूक कि बरोबर ते सांगा. (बारा पैकी कुठलेही दहा) १०

- १) वाहने रस्त्यावर पार्क करणे याला रोड पार्किंग म्हणतात.
२) रो-रो सेवेमध्ये भरलेले रोड वाहने हे रेल्वे मालवाहू वाहनांच्या वरती वाहून नेले जातात.
३) मंगलोर किनाऱ्यावरतील कांडला हे प्रसिद्ध बंदर आहे.
४) रस्ते हे देशाच्या धमण्या आहेत.
५) मुंबईमध्ये दोन विभागीय रेल्वेची मुख्यालये आहेत.
६) महाराष्ट्राच्या किनाऱ्याची लांबी ७,२५० किमी. आहे.
७) नवीन गाडीच्या पी.यू.सी. ची वैधता ही नोंदणी तारखे पासून १ वर्षापर्यंत असते.
८) कोंकण रेल्वेचे रोहा हे पहिले पूर्ण झालेले स्थानक होय.
९) पार्किंग हि अशी जागा असते कि तेथे निरुपयोगी वाहने ठेवली जातात.
१०) १९८४ मध्ये कोलकत्ता येथे पहिली मेट्रो सेवेचे उद्घाटन झाले.
११) डोंगर पर्वत भागात रेल्वे बंधने कठीण असते.
१२) भारताच्या पूर्व किनाऱ्यावर बसलेले विशाखापट्टणम महत्त्वाचे बंदर आहे.

प्रश्न २. खालील दिलेल्या तीन प्रश्नांपैकी दोन प्रश्न सोडवा. १५

- अ) परिवहनाची मूलतत्त्वे कोणती? विविध परिवहन प्रकारच्या संदर्भात त्याचे महत्त्वाची तुलनात्मक विश्लेषण करा.
ब) परिवहनाच्या सर्व प्रकारांमधील 'मार्ग' मूलतत्त्वाचे तुलनात्मक विश्लेषण करा.
क) जल परिवहनाची वैशिष्ट्ये सांगा.

प्रश्न ३. खालील दिलेल्या तीन प्रश्नांपैकी दोन प्रश्न सोडवा. १५

- अ) परिवहनाचे जाळे प्रस्थापित करण्यासाठी जोडक्षमता आणि आगमन शक्यता यांचे महत्त्व स्पष्ट करा.
ब) भारतीय रेल्वेची संघटनात्मक समरचना सविस्तरपणे स्पष्ट करा.
क) रेल्वे स्थानक व बस स्थानक यांचा अंतिम स्थानकावरील प्रवाशांच्या सोयींमधील भेद स्पष्ट करा.

प्रश्न ४. खालील दिलेल्या तीन प्रश्नांपैकी दोन प्रश्न सोडवा.

१५

- अ) पूरक जोडरस्ते हि संकल्प स्पष्ट करा आणि त्याचे महत्त्व थोडक्यात स्पष्ट करा.
- ब) भेदाभेदी किंमती म्हणजे काय ते थोडक्यात स्पष्ट करा.
- क) भारतातील महानगरीय शहरांना भेडसावणाऱ्या रहदारी समस्या याविषयी थोडक्यात चर्चा करा.

प्रश्न ५. खालील दिलेल्या तीन प्रश्नांपैकी दोन प्रश्न सोडवा.

१५

- अ) शहरी बहू मॉडेल प्रणाली करताना कोणत्या गोष्टी लक्षात घेतल्या जातात ते स्पष्ट करा.
- ब) जहाज परिवहनाच्या पत्रीकरणाची भूमिका स्पष्ट करा.
- क) आंतरसाधन स्पर्धा विनियमनावर चर्चा करा.

प्रश्न ६. खालीलपैकी कोणत्याही चारांवर टिपा लिहा.

२०

- अ) नियंत्रण प्रमाणपत्र एजन्सी अंतर्गत प्रदूषण
- ब) पार्किंगचे प्रकार
- क) परिवहन सार्वजनिक उपयोगितेची सेवा
- ड) रो-रो सेवा
- इ) भारतीय महानगरांमधील वायु प्रदूषण
- फ) वाहतूक नेटवर्कचे प्रकार